

lunk alá futott, ezért elsősorban erre a részre való rábontást terveztük. A 2004. augusztus 9–13. közötti feltárás során sikerült a műhelygödört és közvetlen környezetét teljes egészében feltárni. A nagyméretű, szabálytalan alakú beásás szélén fal- illetve tetőszerkezetre utaló nyomok sehol nem voltak megfigyelhetők. Azonban egy, a műhelygödör illetve a mellette lévő gödrök betöltésében is megfigyelhető, leletanyagban szegény, kemény, sárga, paticszemcsékkel enyhén kevert réteg alapján felmerül a döngölt falszerkezet lehetősége.

A feltárt műhelygödör több egymásba kapcsolódó nagyméretű gödörből állt. A beásásban a rendkívül gazdag leletanyag ellenére nem találtuk eredeti helyén álló kohó nyomát, ami arra utalt volna, hogy maga a fémfeldolgozás ott történt volna. A leletek sokkal inkább a gödörbe behúzott omladékkal kerültek a betöltésbe. Ez, valamint a gödör szélén – különösen a nyugati oldalon – jelentkező, a bronzfeldolgozásra utaló gyártási selejtek, bronzcseppek, alaktalan olvadékok, valamint az apró bronztárgyak együttesen arra mutatnak, hogy maga a fémfeldolgozás a gödörrendszer nyugati oldalán folyt. Az, hogy az egész ásatási területen a rengeteg olvadék ellenére nem találtunk földbe ásott kohóra utaló nyomot, megerősíti korábbi feltételezésünket, mely szerint az erősen széljárta területen a felszínre épített, állandó jelleggel működő fémfeldolgozó műhelyben széltorlasztásos kohóval dolgoztak.

SZABÓ GÉZA

51. Bucsu, Hosszú Aszú-dűlő

(Vas megye) U, B

2004. március 22. és április 21. között folytattuk a megelőző feltárást a 89. sz. főút új nyomvonalán, a Bucsu és az országhatár közötti szakaszon, a 10+100–10+700 km-szelvényben. Már a múlt évben világossá vált, hogy a Kőszegi-hegységben eredő Arany-patak és az országhatár között található – a terepbejárásakor 2001 tavaszán –, külön felvett 5 lelőhely egy összefüggő komplexumot jelent. Három korszak emlékeit – összesen 228 objektum – tártunk fel. Néhány gödör a DVK településének Ny-i szélét jelentette (a telep nagy részét az elmúlt évben a 3. lelőhelyként dokumentáltuk 10+100 km szelvényig), feltártuk a harangedényes kultúra településének 5 csónak alakú házát és néhány szemétgödört, valamint megtaláltuk a 2003-ban feltárt késői urnamezős kultúra temetőjének több oszlopszerkezetes házát. A leletanyag meglehetősen kis mennyiségű kerámia, kevés kőeszköz illetve ezek gyártási hulladéka.

Munkatársak: Czoczek Viktória, Kelbert Krisztina és Vámos Gábor régésztechnikus.

ILON GÁBOR

52. Budakalász, idősek otthona

(Pest megye) V, Á

2004 szeptemberében és októberében Budakalászon az otthon területén régészeti szakfelügyeletet majd megelő-

ző feltárást végeztünk. Az eddig régészetileg ismeretlen lelőhelyen több mint 3000 m²-en, a Majdán(Kovács)-patak melletti domboldalon egy kora vaskori és kora középkori településrészletet tártunk fel. Összesen 120 objektumot kutattunk meg: 9 kemencés házat, 3 kemenecét, 31 gödört (tárolóvermet), valamint 70 karólyukat. Felszíni építményre utal(hat) ugyan néhány nem objektumhoz köthető cölöplyuk (kettőben lelet is volt), de letaposott járósíntet, leletkoncentrációt illetve árkokat nem találtunk közelükben. Az objektumok közül néhány őskori illetve vaskori gödör volt.

Az eredeti felszín alatt átlagban cca. 60–70 cm-re előkerülő házak faltjai majdnem mind négyszögletesek, kissé lekerekített sarkúak, oldalfalaik sok esetben enyhén rézsűsek voltak. Tájolásuk változó. Az építmények vermei, egyet kivéve, mind 9 m²-nél kisebbek voltak. Leggyakrabban a rövidebb oldalakon (3 esetben) közepesen volt a két cölöplyuk a falban, volt, ahol csak egyet találtunk, egy építmény esetében középtájékon volt kettő, egy esetben a hosszabbik oldalon volt a két cölöplyuk. Néhány esetben lejárt padlót, illetve sártapasztás nyomait is megfigyeltük; 2-3 esetben tudtuk a bejáratot valószínűsíteni. Csak néhány építményen belül volt munkagödör és kettőben tárolóverem. Az építmények elhelyezkedése alapján kronológiai sorrendiséget két esetben figyelhattunk meg.

A kőkemencék majd mindegyike az építmények sarkaiban, oldalfalon belül voltak. A kemenceszájak különböző irányba néztek, a sötétre átégett tapasztott sütőlapok nagyjából és nagyrészt a padlószinten voltak. A legesztétikusabb egy két hipocaustum-oszlopos kemenceszáj volt. A nem kövekből épült három földbe vájt kemence sütőfelülete jóval nagyobb volt a kőkemencékénél. A 117/2 objektumhoz két földbe vájt kemence is tartozott. Az egyiket bizonyosan az építmény elhagyása után vájták bele az oldalfalba. Egy a szabadban(?) levő kemencének hatalmas munkagödörkomplexuma volt.

A házak betöltéséből és a gödrökből előkerült régészeti leletanyag szinte kizárólag kerámiatöredékekből áll. Leggyakoribbak a (kézi) korongon formázott edénytöredékek (legtöbbjük közepes méretű fazék lehetett, de voltak nagyobbak, öblösebbek is). A kerámiatöredékek nagy része díszített. A bekarcolások néha erőteljesen mélyek, gyakran finomak és sűrűbbek. Általánosságban mondható, hogy gyakoribbak a nagyrészt közel egész edényttestet borító laza és nem sűrű díszítések. A hullámvonalköteg, vonalköteg, szimpla hullámvonal és egyszeri vonal számos variációja fordult elő. A hullámvonal és vízszintes vonal többszörösen váltakozva ritka, de gyakoribb a vonalköteg-hullámvonal-vonalköteg, a hullámvonalköteg-hullámvonalköteg. Gyakori volt a csak egyszeri hullámvonaldísz. Egy töredéken a szokásos késő avar jelenség, a peremen belüli hullámvonalköteg volt, viszont több edényperem belső részén voltak bekarcolások-rovátkolások és volt peremen belüli szimpla hullámvonal is. A kerámiatöredékek összességéhez képest